

Zoonotik Tüberküloz (1)

(Dünya Akciğer Sağlığı Kongresi öncesi Londra'da yapılan toplantının sonuçları)

Besin ve hayvan kaynaklı tüberküloza (zoonotik TB)'ye karşı ilk kez mücadele çağrısı yapıldı. 30.09.2016 tarihinde önde gelen küresel kamu sağlığı, hayvan sağlığı ve tarım kuruluşlarından veteriner uzmanlar ve yetkililer bu konuda yazılı bir açıklama yaptılar. Sıklıkla yetersiz raporlanan bir hastalık olarak düşünülen hayvan kaynaklı tüberkülozu, tahminlere göre, son 10 yılda toplam bir milyon kişiyi etkilemiştir (2).

The Lancet Infectious Diseases dergisinde bir görüş yazısında mücadele çağrısı yayımlandı. Bu görüş yazısı hayvan kaynaklı tüberkülozu suşları üzerine var olan bilgileri taramıştır. Sonuçta hayvan kaynaklı tüberkülozun halk sağlığına, besin ürünlerine ve hayvan ürünleri sektörüne ulusal ve küresel ekonomilerde eşi olmayan, tam bir risk oluşturmaktadır. Ayrıca, var olan bilgiler, belirgin şekilde sorunun boyutunu yeterince göstermektedir. Hayvan kaynaklı TB, klasik TB'den farklı olduğundan, öncelikle besin ürünlerinden ve çiftlik hayvanlarından bulaşmaktadır.

Bu TB basili, Mycobacterium bovis'tir ve klasik TB'nin bir ilacı olan pirazinamide doğal olarak dirençlidir. Klasik TB'den farklı olarak bu TB önce hayvanlarda oluşmakta sonra insanlara besin ürünleri ile ya da hayvanlara insanların doğrudan teması ile bulaşmaktadır. İnsanda bu hastalık ortaya çıkınca, insandan insana yayılabilmektedir.

Hayvan kaynaklı tüberkülozu, Dünya Sağlık Örgütü tahminlerine göre, her yıl tüm dünyada yaklaşık 120.000 yeni olguya neden olmaktadır (3). Bu hastalara yeterince tanı konulmamaktadır.

Zoonotik TB ile enfekte olduğu saptanan evcil hayvanların imha edilmesi gereklidir. Bu da önemli ekonomik kayıplara yol açar. ABD'de federal bütçe, zoonotik TB için, 2005'ten bu yana yıllık 15 milyon dolardır ve 2000-2008 arasında zoonotik salgınlar için 200 milyon dolardan fazla acil fon gerekmiştir.

Bu görüş yazısında imzası olan kuruluşlar: WHO, the U.S. Centers for Disease Control and Prevention, the Pan-American Health Organisation, the Stop TB Partnership, the International Union Against Tuberculosis and Lung Disease (The Union); World Organisation for Animal Health (OIE) , the UN Food and Agriculture Organization, US Department of Agriculture; Colorado State University in the U.S., the Royal School of Veterinary Studies of the University of Edinburgh, Scotland.

Yazarlar, hükümetlerin eşgüdümlü ve hedefe yönelik bir yanıt oluşturmalarını istemişlerdir. Sorunun boyutuyla orantılı olarak insan, hayvan ve tarımsal etkilerini dikkate alan bir eşgüdümlü yanıt için çağrıda bulunmuşlardır.

Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü'nün Bilim ve Yeni Teknolojiler Bölümünden Dr. Elizabeth Erlacher-Vindel: "Bu hastalık hayvanlardan geldiği için, zoonotik TB için hayvan kaynaklarına yönelik müdahale gereklidir. Zoonotik TB'de dünyanın en gerçek sektörler arası sağlık sorunu ile yüzüyoruz."

Yazarlar, "Bir Sağlık" ilkelerine göre bir tepki oluşturulmasını istemişlerdir. "Bir Sağlık" yaklaşımı, insan ve hayvan sağlığının birbirleriyle ilişkili olduğunu ve her iki bilimsel alandan eşgüdümlü bir karşılık oluşturulmasını, buna ek olarak sosyal bilim ve ekonomiden katkı alınmasını önermişlerdir.

Hayvansal TB için:

- (i) Öncelikli etkinlikler için resmi politikalar ve rehberler geliştirip uygulamak;
- (ii) Hayvan topluluklarında zoonotik TB için rutin tarama;
- (iii) Özellikle zoonotik TB'nin endemik olduğu ülkeler olmak üzere insanlarda zoonotik TB hakkında doğru veri toplamak için tanıtılabilir araçların kullanımını yaygınlaştırmak;
- (iv) Bu çalışmalarla elde edilen kanıtları, TB politika ve uygulamalarını geliştirmede kullanmak.

Yazarlar aynı zamanda, zoonotik TB tarafından oluşturulan riskler konusunda politikacıları, sağlık uygulayıcılarını ve kamuoyunu eğitmeye yönelik bir halk sağlığı kampanyası önermişlerdir.

Kaynaklar:

(1) http://www.theunion.org/news-centre/press-releases/document/PRESS-RELEASE_Experts-Call-for-Action-Against-Food-and-Animal-borne-Tuberculosis_FINAL.pdf

(2) Zoonotic Mycobacterium bovis –induced Tuberculosis in Humans
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4816377/>

(3) Global Tuberculosis Report 2016, WHO, Geneva.

PRESS RELEASE
FOR IMMEDIATE RELEASE

Contact:
press@theunion.org

**International Union Against
Tuberculosis and Lung Disease**
Health solutions for the poor

**Experts Call for Action Against Food- and
Animal-borne Tuberculosis**

Public call made in advance of the
47th Union World Conference on Lung Health

London, United Kingdom, 30 September 2016 – Leading veterinary experts and authorities from global public health, animal health and agriculture organisations have today published the first-ever call to action against animal- and food-borne tuberculosis in humans (zoonotic TB). [The call to action, published as a commentary piece in *The Lancet Infectious Diseases*, was made in advance of the 47th Union World Conference on Lung Health, convening](#)

BBC'deki haber: "Veteriner ve doktorlar, hayvan tüberkülozunun insan sağlığını tehdit ediyor"

Yazan: James Gallagher, web sitesi: <http://www.bbc.com/news/health-37498266>

Çiğ süt, zoonotik TB'nin insanlara bulaşmasındaki ana yollardan biridir.

Meksika'da bir çalışmada tüm tüberkülozların %28'i, Hindistan'da %9'u ve Kaliforniya'daki çocuklarda %45'i zoonotik TB'ye bağlıdır.

Dr. Olea-Popelka: "Zoonotik TB genellikle akciğer dışındadır, bu da tanıyı güçleştirmektedir, tedavisi da daha zordur."

Dr. Olea-Popelka zoonotik TB'yi önlemede anahtar stratejileri sıralamış:

- Sütün pastörizasyonu
- Çiftçiler, kasaplar, veterinerler ve hayvanat bahçesi çalışanları kendilerini bakteriyi ciğerlerine çekmeme konusunda korumaları
- Hayvanlarda enfeksiyonu önlemek ilk sıradaki işlemdir.

Küresel TB Raporu 2016'da

Zoonotik TB'nin insidans ve mortalitesi

Mycobacterium bovis, büyükbaş hayvanlardaki sığır TB'nin ve insanlarda zoonotik TB'nin etkenidir. Sığır TB, yoksul ve gariban toplumların büyükbaş hayvan üretimi ve geçim kaynağı üzerinde önemli bir etkisi vardır. İnsanlara bulaşmada en sık yol pastörize edilmemiş süt ürünleridir.

2015 yılında tahmini 149.000 zoonotik TB vardır.

Tahmin edilen *M. bovis* insidans ve mortalitesi. En iyi tahminler (gerçek sayılar) ve hemen arkasından %95 güvenlik aralığında alt ve üst sınırlar verilmiştir.

Dünya'da Zoonotik TB, 2015		
Dünya Sağlık Örgütü Tahmini		
BÖLGE	İNSİDANS	MORTALİTE
Afrika	76 300 (20 300–168 000)	10 000 (2570–22 500)
Amerikalar	804 (218–1770)	46 (12–98)
Doğu Akdeniz	7490 (1883-16 900)	639 (113–1610)
Avrupa	1290 (350–2840)	103 (28–225)
Güney-Doğu Asya	47 400 (11 300–109 000)	2280 (602–5050)
Doğu Pasifik	15 900 (4290–34 900)	286 (77–630)
KÜRESEL	149 000 (71 600–255 000)	13 400 (5050–25 700)

Bunun hesaplaması, 2015 yılındaki tahmini TB insidansına, *M. bovis* tarafından oluşturulanların tahmini bölgesel oranları uygulanarak yapılmıştır. Sığır TB'nin endemik olduğu çoğu ülkede rutin raporlamanın olmaması nedeniyle bu oranlar bilimsel çalışmalardan alınmıştır (a, b). Sonuçta, tahminlerin büyük bir belirsizlik sınırı vardır. Mortalitenin hesabında da benzer tahminler kullanılmıştır, kullanılan DSÖ bölgesine göre TB mortalite tahminleridir, fakat *M. bovis*'in akciğer dışı TB olgularının oranı yüksek ve daha düşük olgu fatalite oranı olduğundan %20 daha düşük hesaplanmıştır.

Hastalık yükünün daha iyi hesaplanması için zoonotik TB'nin sürveyansının güçlendirilmesine gerek vardır. Tanıda önemli engellerden birisi, sıklıkla kullanılan laboratuvar iŐlemlerinin M. tuberculosis kompleksi, M. bovis ve M. tuberculosis türlerine ayıramamasıdır. Zoonotik TB'nin aynı zamanda bir tedavi zorluğu da vardır. Daha sıklıkla akciğer dıŐında hastalık yapar ve genetik olarak pirazinamide dirençlidir (TB tedavisinde ilk grup standart ilaçlardan birisidir).

Her TB olgusunda tanı ve tedavisi gerekli gören DSÖ'nün TB'yi Bitirme Stratejisi bağlamında, zoonotik TB'nin daha iyi ele alınması gereklidir. İnsan-hayvan arayüzünde TB bulaŐma riskini azaltmak için insan ve hayvan sağlık sektörleri arasında bütünsel bir yaklaŐım gerekir.

Kaynaklar:

- a World Health Organization. WHO estimates of the global burden of foodborne diseases. Geneva: WHO, Foodborne diseases burden epidemiology reference group 2007–2015; 2015 (http://www.who.int/foodsafety/publications/foodborne_disease/fergreport/en/, accessed 24 August 2016).
- b Muller B, Durr S, Alonso S, Hattendorf J, Laisse CJ, Parsons SD et al. Zoonotic Mycobacterium bovis-induced tuberculosis in humans. Emerg Infect Dis. 2013;19(6):899–908 <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/23735540>, accessed 24 August 2016).

Hazırlayan:

Őeref  zkara

ozkaraseref@yahoo.com